

EĞİTİM ve ÜNİVERSİTELER

Niyazi KARADENİZ
Maden Mühendisi

Dershane, sınavlar, sınav sonuçları, yerleştirme, kayıtlar derken yeni bir eğitim yılı başladı. Üniversiteye yeni başlayan ve halen eğitimlerine devam eden tüm gençlere başarılar dileyerek başlamak istiyorum. Üniversiteler ders başı yaptı ama sorunların her yıl ertelenmesi sonucu devasa problemlerin çözüm beklediğini, ülkenin en yetkilisinden öğrencisine kadar herkes biliyor. Dolayısıyla yılların birikimi ile oluşmuş problemlerin bir anda çözülmesi mümkün olamıyor. Eğitimde her yıl sistem değişikliği yapılması ne öğrenciler ne de ülkeye katkı sağlıyor. Daha iyi daha güzel olacak savı ile değişim, sorunların daha da büyümesini tetikliyor. Sistem; üniversite mezununu da, üniversite kapısında bekleyeni de, ailelerini de mutsuz ediyor. Aileler; onca özveri, onca emek, onca masrafa karşı üniversite mezunu çocuğunun işsiz olmasını kabullenemiyor. Çaresizliğin verdiği bunalımla devletine, yönetenine, politikasına sitem ediyor. Ne acıdır ki sonra da çözümsüzlüğün çözüm olduğunu kanıksamaya başlıyor.

Eğitimin, toplumun kalkınmasında, gelişmesinde, modernleşmesinde, beşeri ve sosyal olabilmesinde, hak ve hukukun gözetilmesinde olduğu kadar ülkelerin gelişmişlik ve refah toplumu olmasında da önemi büyüktür. Eğitim; öğrenmek, bilgi sahibi olmak, bilgiyi işlemek ve kullanmaktır. Bilinmeyi bilmek dürtüsü eğitimin ana felsefesini oluşturur. Kişi, eğitimle öğrendiği bilgiyi, elde ettiği beceriyi, kazanmış olduğu deneyimleri, insanlığın ve toplumun hizmetine sunmak için vardır. Meslekler de toplumsal ihtiyaçların karşılanması amacıyla doğmuştur. Topluma hizmet sunarken hizmetin kalitesi, sunuş biçimi, meslek etiğine uygunluk gibi birçok bileşen meslek adamında olması gerekli özelliklerdir. Meslek adamı mesleğinin en iyisi olmak için çalışmalıdır. Bu konuda yetkin ve mesleğinde en üst seviyeye gelmiş hocalardan ders alması

gereklidir. Bu kural dünyanın neresinde olursa olsun böyledir. Bunun bilinmesine rağmen yeterli hocası bulunmayan, araç-gereç-laboratuvar olanaklarından yoksun, derslik sorununu dahi çözememiş yerlere üniversite kurmakla, yeni bölümler açmakla, var olan kalite sorununu, daha da derinleştirmektedir. Bu durumda kime hizmet ediliyor? Bölümlere kapasitelerinin üzerinde öğrenci almaları sırf YÖK kararı olarak kabul etmek olası mıdır? Bu konuda Üniversitelerin ve DPT'nin hiç mi sorumluluğu bulunmamaktadır?

Üniversiteler kendilerine gelen gençleri mesleki bilgiyi, bilimi ve teknolojiyi öğretmek için adamı, meslek adamı olarak yetiştirir. Üniversitelere giren gençlerin alt yapısı ne kadar kuvvetli, ne kadar bilgi birikimli olursa, seçtiği meslekte yetişmesi de o ölçüde nitelikli olur. Bu nedenle orta öğretim kurumları; sahip olduğu donanımlar ve ders programları ile gelişen teknolojilere uyumlu olmalıdır. Yani öğrenmeye endeksli bir eğitim sistemimiz olmalıdır. 2008 ÖSS sınavında 27 bin öğrencinin sıfır alması, bu sayının 2009'da 30 bin kişiye yükselmesi orta eğitim sistemimizin yetersizliğinin göstergesidir. Yine 2009 ÖSS sınav değerlendirmesinde matematik ortalaması 4.15 net cevabının araştırılmasının yapılması da gençlerimizin geleceği açısından önemlidir. Bir başka konu ise her yıl üniversiteye girmek için bekleyen 1,5 milyon genç insanımızdır. Orta öğretim kurumlarının çarpıklığı nedeniyle her genç doktor, mühendis olmak için şartlandırılmıştır. Bu durum ülke gerçekleriyle örtüşmektedir.

Mevcut olan bu sistemle üniversite önünde yığılmaları önlemek mümkün değildir. Yapısal köklü değişim kaçınılmazdır. Okul öncesi eğitimden başlayarak orta öğretim ve üniversite eğitiminin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasının zamanı geldi de geçiyor! Bir başka konu ise önümüzdeki yıldan itibaren üniversiteye girişte

uygulanan alan puanların eşitlenmesidir. Bu durumun mesleki eğitime en büyük darbeyi vuracağı unutulmamalıdır. Sırf IHL mezunlarına üniversite kapılarını açmak için katsayı eşitlenmesi yapmak, tüm gençleri üniversiteye yönlendirmektedir. Bu konuda en çarpıcı gösterge 2009 Eylül ayı itibarıyla dershaneye kayıt olan meslek lisesi ve IHL'li öğrenci sayısının bir önceki yıla oranla yüzde 30 artış göster-

mesidir. Sonuçları ise, üniversite önünde yığılmalar olacaktır. Bir başka gerçek ise yapılan katsayı eşitlenmesi ile ülkenin meslek mensubu ve ara eleman ihtiyacına darbe vurmasıdır. Bu yanıltan zaman geçirilmeden dönülmelidir. Devlet, parasız ve nitelikli eğitim alt yapısıyla; bireyin kapasitesine, yeteneğine, özgür iradesine uygun meslek sahibi olmasının önünü açmalıdır.

AVRUPADAN BİR ÖRNEK;

Alman Orta Eğitim Sistemi

Alman eğitim sisteminde **zorunlu öğretim** Grundschule'nin (ilkokul) birinci sınıfı ile başlar. Grundschule 4 yıl devam eder. Grundschule dördüncü sınıftan sonra üç dereceli okul sistemi başlar. Öğrencinin başarı durumları, öğrenme güçleri, çalışma alışkanlığı gibi özelliklere göre Grundschule'deki sınıf öğretmenleri tarafından "Hauptschule" (meslek okulu), "Realschule" (düz lise) ve "Gymnasium" (Anadolu Lisesi-Fen Lisesi) okul sistemine seçilirler ve öğrenimlerine bu üç farklı okul sisteminde devam ederler.

Hauptschule'de öğretim dokuzuncu sınıfı başarılı bir şekilde bitirenler Hauptschule diploması alırlar. Dokuzuncu sınıfın sonunda diploma alacak kadar bilgi seviyesine ulaşamayan öğrenciler dokuzuncu sınıfa kadar okurlar. Gerekli şartlara sahip öğrenciler bir yıl daha öğrenimlerine devam ederek eyalet genelinde yapılan yazılı ve sözlü sınavına katılarak başarılı olanlar nitelikli Hauptschule diploması (Qualifizierender Hauptschulabschluss) alırlar. Bu okulun ders programları diğer okullara göre daha hafif, sınıf geçme koşulları ağır değildir. Almanca, Matematik ve İngilizce derslerinde iyi derecede başarılı olanlar ve not ortalaması iyi olan öğrenciler Realschule'ye devam hakkını ede ederler. Hauptschule'yi bitirenler meslek eğitimine başlayarak iş yaşamına erken atılmış olurlar.

Realschule eğitim 10 sınıfa kadar devam eder. Bu okulda okuyan öğrenciler, hem meslek eğitimi hem de üniversite eğitimi için hazırlanırlar. Yedinci sınıftan itibaren ikinci yabancı dil zorunlu seçmeli ders olarak okutulur. Bu dersi seçmeyen öğrencilerin

yüksek öğrenim şansı azalır. Realschule'de Almanca, Matematik, İngilizce'yi derecede başarılı olan ve not ortalaması iyinin altında olamayan öğrenciler, öğretmenler kurulunun (klassenkonferenz) kararıyla Gymnasium'a geçebilirler. Bu okulda aynı yıl ikinci kez okuduğu halde başarısız olanlar ile ardışık iki sınıfta üst üste iki yıl sınıfta kalanlar bu okul türüne bir daha geri alınmamak üzere terk etmek zorunda kalır. Durumu kritik olan öğrencilere Hauptschule diploması verilir.

Gymnasium iki kademeli olup ilköğretimde ikinci kademe 5-10 sınıf ile 11-12-13 sınıflarını kapsar. Lise kısmı gymnasiale Oberstufe olarak adlandırılır. Eğitim öğretim faaliyetlerini yürütme öğrenci başarısını değerlendirmede kendine özgü kuralları ve uygulamaları vardır. Onüçüncü sınıfı başarıyla bitirenler Abitur denen lise olgunluk sınavını başarmış sayılır. Abitur yapanlar prensip olarak üniversitelerin istedikleri bölümlerinde okuyabilirler. Üniversitelerin bazı bölümlerinde kontenjan sorunu olduğu için Abitur not ortalamasına göre merkezi yerleştirme ile öğrenci alınmaktadır. Bu okul öğrencilerin özellikle üniversite eğitimine hazırlar. Ders programları ağırdır. Sınıf geçme esasları iyice zorlaştırılmıştır. Almanca anlatım gücü gelişmiş, kavrama yeteneği yüksek, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığı olan iddialı öğrencilerin başarabileceği bir okuldur.

Bir öğrencinin okumakta olduğu bir okul türünden yatay ve dikey olarak bu üç okul türünden birine geçiş yapması mümkündür. Yani başarısız olan öğrenci öğretmenler kurulu kararıyla bir alt derecedeki okula aktarılabilir yada başarılı olan öğrencinin ise bir üst okul derecesindeki okula nakli yapılır.